

POROČILO SEMINARJA

Senzorno zaznavanje otrok z avtizmom-

Pot do spodbudnega in senzorno prijaznejšega učnega okolja

z dne, 13. 6. 2023

1. Informacije o izvedbi seminarja:

Seminar je potekal v torek, 13. 6. 2023, v prostorih Izobraževalnega centra Pika. Trajal je 8 ur. Na seminar so bili vabljeni strokovni delavci iz vrtcev in osnovnih šol za otroke s PP (prilagojeni in posebni programi) ter svetovalni delavci in izvajalci DSP v vrtcih in OŠ. Prijavljenih je bilo 29 udeležencev. Od prijavljenih se je seminarja udeležilo 21 udeležencev: 4 udeleženke iz Centra Janeza Levca, 4 udeleženke iz rednih osnovnih šol izven MOL, 10 udeležencev iz vrtcev znotraj MOL, 1 udeleženka iz vrtca izven MOL, 1 udeleženka iz Društva za kulturno inkluzijo in 1 udeleženka samoplačnica.

2. Program seminarja:

Seminar je bil sestavljen iz štirih vsebinskih delov, ki so bili ločeni z dvema krajšima odmoroma (15 minut) in enim daljšim odmorom za kosilo (45 min).

Prvi del seminarja je bil namenjen uvodu v temo senzornega zaznavanja. Predstavljeni so bili senzorni sistemi, s katerimi posamezniki sprejemamo senzorne dražljaje iz okolja in medsebojna prepletenost senzorno zaznavnih podprocesov. Udeleženci so bili v uvodu tudi nagovorjeni z dvema vprašanjema »Kaj že vem o senzornem zaznavanju otrok z avtizmom?« in »Kaj si želim vedeti o senzornem zaznavanju otrok z avtizmom?«. V nadaljevanju so bile podrobneje predstavljene razlike v senzornem zaznavanju otrok z avtizmom v primerjavi z otroki z značilnim razvojem po posameznih senzorno zaznavnih podprocesih. Razlike so bile podkrepljene s primeri iz prakse, udeleženci pa so si ogledali tudi krajši video na temo senzorne preobremenjenosti, ki ga je pripravila *National Autistic Society* iz Velike Britanije. Po obeh uvodnih delih so se udeleženci preizkusili v krajšem kvizu.

V drugem delu seminarja smo se osredotočili na drugačne senzorne izkušnje otrok z avtizmom in kako jih lahko prepoznamo na podlagi otrokovega odzivanja na dražljaje iz okolja in pojavnosti specifičnega vedenja. Specifična vedenja otrok z avtizmom bodisi zaradi prešibke ali pa pretirane občutljivosti so udeleženci seminarja spoznavali skozi prvo delavnico, v kateri so imeli priložnost izmenjati tudi svoje izkušnje in povezati teoretične vsebine s prakso. Udeleženci so bili za izvedbo prve delavnice razdeljeni v 6 skupin.

Tretji del seminarja smo posvetili poti do spodbudnega in senzorno prijaznejšega učnega okolja. Udeleženci seminarja so se seznanili z oblikovanjem senzornega profila učenca in oceno senzorne onesnaženosti okolja.

Na kratko je bila predstavljena tudi pomembnost sistematičnega opazovanja in beleženja otrokovega vedenja ter ocena funkcije vedenja. Sledila je druga delavnica, ki je zajemala praktično nalogo. Udeleženci so se razdelili v 6 skupin. Skupinam je bil predstavljen opis deklice z avtizmom. Udeleženci so znotraj svojih skupin na podlagi opisa in pojavnosti specifičnih vedenj razmišljali o pretirani ali pa prešibki občutljivosti ter se lotili oblikovanja osnutka senzornega profila.

V zadnjem delu seminarja so bile na konkretnih primerih iz prakse predstavljene tudi strategije dela ali senzorni pristopi, prilagoditve fizičnega okolja in senzorni pripomočki, ki jih strokovni delavci lahko vključujejo v svoje delo pri naslavljanju drugačnih senzornih potreb otrok z avtizmom. Pri tem smo izpostavili pomembnost individualiziranega pristopa. Omenili smo tudi nekatere obstoječe terapevtske intervencije za področje senzornega zaznavanja in pojasnili, katere izmed teh so z dokazi podprte prakse. Sledila je tretja delavnica s praktično nalogo, skozi katero so udeleženci na istem konkretnem primeru deklice z avtizmom znotraj skupin razpravljali o senzorni onesnaženosti okolja in podali predloge za vključevanje 1 strategije dela ali rabe senzornega pristopa, 1 fizične prilagoditve okolje in 1 rabe senzornega pripomočka. Na koncu je sledila tudi delitev spoznanj, ugotovitev in predlogov ter krajša diskusija iz obeh praktičnih nalog oziroma iz druge in tretje delavnice.

Na koncu seminarja smo se udeležencem zahvalili za udeležbo in razdelili evalvacijske vprašalnike ter potrdila o udeležbi na seminarju.

3. Rezultati evalvacijske ankete:

Povratno informacije o seminarju smo pridobili s pomočjo vprašalnika, ki so ga izpolnili udeleženci ($N=20$) po koncu seminarja. Svoje mnenje o posameznih vidikih seminarja so izrazili s pomočjo 5-stopenjske lestvice (1 - zelo slabo, 5 - odlično).

- Organizacija seminarja: **4,85**
- Izbor vsebin seminarja: **4,9**
- Pisna gradiva - izročki: **4,9**
- Izbor vsebin za delavnice: **4,8**
- Seminar v celoti: **4,85**

Udeleženci so pisno odgovorili na tri vprašanja:

Kaj bi želeli posebej pohvaliti?

- Energija, odzivnost in dinamičnost predavateljice ter način predavanja.
- Pripravljenost predavateljice na podajanje odgovorov na dodatna vprašanja udeležencev, sprotno preverjanje razumevanja, dodatna obrazložitev in ponovitev predavane snovi, kvizi za ponovitev.
- Približanje razumevanja senzornih dražljajev.
- Sproščeno okolje.
- Teorija podkrepjena s praktičnimi in konkretnimi primeri (tudi iz praks vseh udeležencev), vsebine predstavljene zelo strukturirano.

- Bogate izkušnje predavateljice, ki jih je delila z udeleženci.
- Gradiva.

Kaj bi lahko bilo boljše?

- Boljša preglednost izročkov (večja pisava).
- Več poudarka na pristopih in strategijah dela, še več praktičnih primerov in idej za delo z otroki z avtizmom.
- Izvedba seminarja v dveh delih, daljši odmori.
- Več časa na voljo za vprašanja in debato, časovna organizacija.

Kje ste izvedeli za naš seminar?

- Preko nadrejenega, vodje ali sodelavca (11x)
- Preko Facebook strani IC Pika (5x)
- Preko spletne strani IC Pika (4x)

Nekaj misli udeležencev:

»Zabavna predavateljica.«

»Pohvalila bi predavateljico, ki je jasno, zanimivo predstavila temo in jo podkrepila z veliko konkretnimi primeri.«

»Podprto s praktičnimi primeri in izkušnjami. Predavateljica je bila izredno suverena in strokovna.«

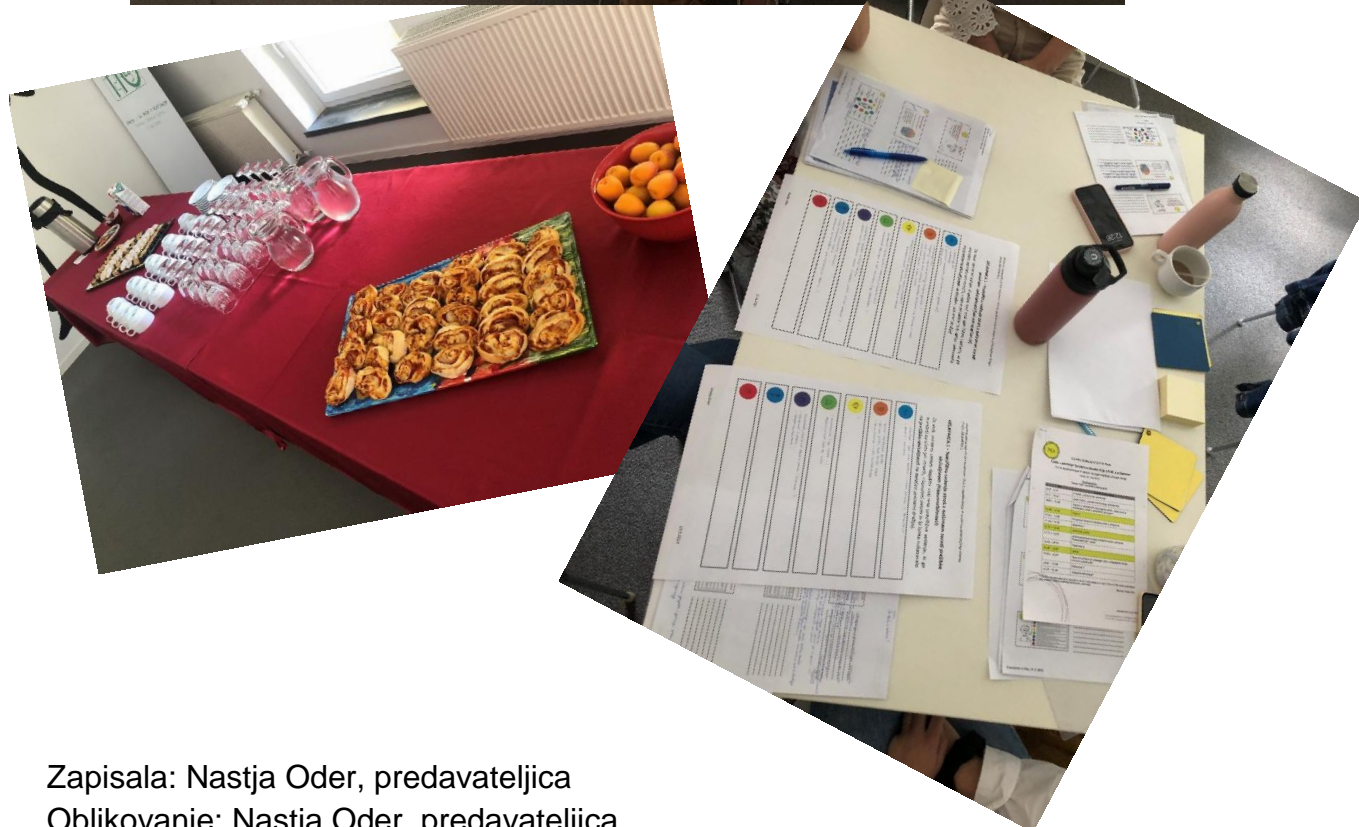
»Pohvalila bi način predavanja in energijo predavateljice. Z veseljem se bom v prihodnje udeležila še kakšnega njenega predavanja.«

»Odlično predana vsebina, izkušnje, znanja...«

Predlogi izboljšav, ki jih predlaga izvajalka seminarja:

- Seminar je bil tokrat izveden s tremi delavnicami. Za izvedbo posamezne delavnice, povratne informacije o izvedenih nalogah kot tudi diskusijo na koncu vsake delavnice bi bilo smiselno preoblikovati časovni okvir izvedenih delavnic. Predlagam razširitev vsake delavnice iz 45 na vsaj 75 minut (30 minut za izvedbo, 30 minut za poročanje skupin, 15 minut za diskusijo in dodatna vprašanja).
- Na koncu seminarja je premalo časa za zaključno diskusijo in dodatna vprašanja udeležencev. Udeleženci so na začetku seminarja seznanjeni, da ostajam 30 minut po zaključenem uradnem delu seminarja na voljo za dodatna vprašanja. Čas za dodatna vprašanja bi bilo smiselno vključiti v uradni del seminarja.
- Razdelitev seminarja na dva dela (2 dneva po 5 ur).

4. Utrinki iz seminarja v fotografiji:

Zapisala: Nastja Oder, predavateljica

Oblikovanje: Nastja Oder, predavateljica

Fotografije: Ajda Predalič, koordinatorica programov IC Pika

Ljubljana, 19. 6. 2023